

4/2019

Katowice, 3 października 2019

Informacja dla dziennikarzy

Adaptacja do zmian klimatu na Śląsku – potrzebna świadomość, wymiana doświadczeń i współpraca

Duża zmienność pogody, fale upałów i tropikalne noce, susza, intensywne opady skutkujące podtopieniami i powodzią, coraz częstsze okresy z bardzo słabym wiatrem, wichury, trąby powietrzne to skutki zmian klimatu. Działania podejmowane, aby zwiększyć odporność miast na ekstremalne zjawiska pogodowe powinny przyspieszyć. Eksperti z IETU oraz Arcadis zaproponowali zainicjowanie współpracy na poziomie regionalnym, która posłuży uzyskaniu synergii działań i inicjatyw służących adaptacji.

W trakcie **Warsztatów – Adaptacja do zmian klimatu na Śląsku** zorganizowanych przez naukowców i ekspertów z IETU oraz Arcadis 30 września br. w Katowicach przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego, Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, władz samorządowych miast województwa śląskiego oraz wielu instytucji dyskutowali o tym **jak w skali lokalnej, metropolitalnej i regionalnej skutecznie i efektywnie sprostać wyzwaniom wynikającym ze zmian klimatu.**

Dzięki inicjatywie Ministerstwa Środowiska¹ 16 miast z województwa śląskiego ma przygotowane plany adaptacji do zmian klimatu, z których 8 zostało już przyjęte przez Rady Miast jako dokumenty miejskie.

Mając na uwadze konieczność wymiany doświadczeń i dobrych praktyk IETU oraz Arcadis wspólnie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego proponują utworzenie Regionalnej Grupy Roboczej ds. adaptacji do zmian klimatu inicjatywy, która zapoczątkuje szerszą współpracę samorządów w tym zakresie – otwierając warsztaty mówił dyrektor IETU dr hab. inż. Jan Skowronek.

Skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych nie uznają granic miast czy gmin. Doświadczenia z prac nad planami adaptacji dla miast naszego regionu, z których 12 należy do GZM, pokazały obszary możliwej, a nawet koniecznej współpracy.

Już sama specyfika zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, a szczególnie jego centralnej części narzuca konieczność myślenia o współdziałaniu i współpracy w realizacji działań służących ograniczeniu emisji gazów szklarniowych i zwiększeniu odporności miast na zjawiska klimatyczne – mówiła Katarzyna Kobiela z firmy Arcadis. – Działając razem będziemy bardziej skuteczni w osiąganiu efektów środowiskowych, społecznych i gospodarczych. Będziemy efektywniej wydatkować środki finansowe.

¹ Projekt „[Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców \(44MPA\)](#)”, realizowany w latach 2017-2019.

Warsztaty Adaptacja do zmian klimatu na Śląsku Katowice, 30 września 2019

www.ietu.pl/warsztaty-adaptacja

Znaczenie inicjatywy utworzenia Regionalnej Grupy Roboczej ds. adaptacji do zmian klimatu dla wdrażania już zaplanowanych w miejskich planach adaptacji działań adaptacyjnych oraz wielopoziomowej współpracy docenił Szymon Tumielewicz, zastępca dyrektora Departamentu Zrównoważonego Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej w Ministerstwie Środowiska. W ramach Nowej Perspektywy Finansowej UE 2021-2027 na poziomie krajowym planuje się wsparcie wdrażania planów adaptacji do zmian klimatu w miastach objętych projektem MPA, jak również przygotowania i wdrożenia planów adaptacji do zmian klimatu dla mniejszych miast, np. powyżej przyjętego pewnego wskaźnika gęstości zaludnienia. Trwają prace nad odpowiednią demarkacją wsparcia pomiędzy krajowymi i regionalnymi programami operacyjnymi (wsparcie miast partnerów MPA na pewno z programu krajowego).

O synergii działań mitygacyjnych oraz adaptacyjnych i zwiększeniu tempa ich realizacji, a także o konieczności przygotowania regionalnych planów adaptacji mówiła Danuta Kamińska wiceprzewodnicząca zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Na kwestie finansowania ochrony klimatu i działań adaptacyjnych zwróciła również uwagę Izabela Domogała, członek zarządu Województwa Śląskiego. Podkreśliła, że aby Regionalna Grupa ds. adaptacji do zmian klimatu mogła skutecznie i efektywnie działać potrzebna jest Mapa Drogowa.

Zadaniem uczestników Warsztatów było wypracowanie rekomendacji dla Regionalnej Grupy ds. adaptacji do zmian klimatu. Dyskusja została ukierunkowana na pięć zagadnień:

- systemowe rozwiązania działań adaptacyjnych,
- Miejska Wyspa Ciepła – zasięg zagrożenia i możliwości ograniczenia,
- gospodarka wodna w miastach w świetle działań adaptacyjnych,
- projekty i działania wzmacniające odporność miast na zmiany klimatu,
- formy informacyjno-edukacyjne w zakresie mitygacji i adaptacji do zmian klimatu.

Uczestnicy warsztatów mówili jak w procesie podnoszenia odporności miast na ekstremalne zjawiska atmosferyczne ważne jest dążenie do synergii działań realizowanych przez różne podmioty publiczne oraz edukacja społeczeństwa.

Współpraca i współdziałanie to najczęściej powtarzające się słowa na naszych dzisiejszych warsztatach. Praca warsztatowa pozwoliła nam na zdefiniowanie wspólnych projektów zarówno w dziedzinie infrastruktury (np. rower metropolitalny), edukacji (projekty aktywizujące) i oczywiście instytucjonalne – samo powołanie Grupy Roboczej. Cieszę się, że powołanie Regionalnej Grupy Roboczej przysłuży się szerokiej wymianie doświadczeń w zakresie mitygacji i adaptacji do zmian klimatu – powiedziała podsumowując prace warsztatowe Katarzyna Kobiela z firmy Arcadis – Priorytetowe potraktowanie kwestii edukacji społeczeństwa miast, przedstawiciele władz, administracji samorządowej, podmiotów gospodarczych i mediów będzie miało kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu.

Wielokrotnie w dyskusji zwracano uwagę, że warunkiem współpracy jest świadomość problemu wśród mieszkańców regionu i władz, zmiana postaw oraz gotowość na podjęcie działań.

Organizatorzy |

Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych
ul. Kossutha 6, 40-844 Katowice
tel.: 32 254 60 31
e-mail: ietu@ietu.pl, www.ietu.pl

Arcadis sp. z o.o.
Aleje Jerozolimskie 142B, 02-305 Warszawa
tel.: 22 203 20 00
e-mail: info-pl@arcadis.com, www.arcadis.com

Warsztaty

Adaptacja do zmian klimatu na Śląsku

Katowice, 30 września 2019

www.ietu.pl/warsztaty-adaptacja

Uczestnicy warsztatów widzą konieczność wdrażania rozwiązań systemowych zarówno na poziomie regionalnym, sub-regionalnym i metropolitalnym – podkreśliła dr inż. arch. Justyna Gorgoń z IETU. – Wśród działań o charakterze systemowym znajdują się również działania transgraniczne dotyczące regionu południowego, w szczególności związane z różnymi systemami ostrzegania o zagrożeniach w Czechach, Polsce i Słowacji.

Skoncentrowanie przestrzenne działań ograniczających emisje gazów szklarniowych i działań zwiększających odporność regionu na zjawiska klimatyczne oraz efekt skali mogą znacznie zwiększyć potencjał adaptacyjny zarówno miast, jak i regionu.

Rezultaty warsztatów zostaną przekazane Regionalnej Grupie Roboczej ds. adaptacji do zmian klimatu jako materiał wyjściowy do zainicjowania jej prac.

Wanda Jarosz, rzecznik prasowy IETU
tel. 32 254-60-31 wew. 136, kom. 602 484 611
jarosz@ietu.katowice.pl

Patronat honorowy |

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Honorowy patronat
Marszałka Województwa Śląskiego
Jakuba Chełstowskiego

Patronat medialny |

Ekologia

Polskie Radio Katowice

Współpraca |

Tło

Adaptacja ma na celu przystosowanie miast do zmieniających się warunków klimatycznych, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska, gospodarki i społeczeństwa. Adaptacja do zmian klimatu to przede wszystkim duże miasta i obszary metropolitalne ze względu na największą koncentrację ludności, zabudowy i infrastruktury są szczególnie zagrożone negatywnymi skutkami zmian klimatu. Głównie na ekstremalne temperatury, fale upałów, deszcze nawalne, powodzie i podtopienia. Wysoki poziom urbanizacji oznacza, że zmiany klimatu mają i będą miały wpływ na dynamikę rozwoju miast, a także na jakość życia ich mieszkańców.

W ramach projektu Ministerstwa Środowiska „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców (44MPA)” w latach 2017-2019 przygotowano wspólnie z samorządami takie dokumenty dla 44 polskich miast. Projekt realizowało konsorcjum: Instytut Ochrony Środowiska – PIB (lider), Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych oraz firma Arcadis.

Organizatorzy |

Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych
ul. Koszutha 6, 40-844 Katowice
tel.: 32 254 60 31
e-mail: ietu@ietu.pl, www.ietu.pl

Arcadis sp. z o.o.
Aleje Jerozolimskie 142B, 02-305 Warszawa
tel.: 22 203 20 00
e-mail: info-pl@arcadis.com, www.arcadis.com

Warsztaty Adaptacja do zmian klimatu na Śląsku Katowice, 30 września 2019

www.ietu.pl/warsztaty-adaptacja

Ze względu na swoją skalę jest **to jedyna inicjatywa w Europie**, w której ministerstwo wsparło lokalne władze i administrację, koordynując i wspólnie wypracowując rozwiązania przystosowawcze do skutków zmian klimatu dla tak dużej liczby jednostek lokalnych.

Miejskie plany adaptacji dla Bytomia, Chorzowa, Dąbrowy Górniczej, Katowic, Mysłowic, Rudy Śląskiej, Siemianowic Śląskich oraz Sosnowca przygotowali eksperci z Instytutu Ekologii Terenów Uprzemysłowionych razem z przedstawicielami lokalnych władz. W kolejnych ośmiu miastach województwa śląskiego, czyli Bielsku-Białej, Czeladzi, Częstochowie, Gliwicach, Jaworznie, Rybniku, Tychach i Zabrze, plany powstały we współpracy z ekspertami z firmy ARCADIS.

Obecnie ludność śląskich miast to ponad 3,3 mln osób, co stanowi ponad 72% populacji województwa. Prognozowany wzrost wysokiej temperatury powietrza na obszarach silnie zurbanizowanych obniży jakość życia i wpłynie negatywnie na zdrowie mieszkańców. Grupami szczególnie zagrożonymi są osoby starsze (powyżej 65 lat), małe dzieci, osoby z chorobami układu oddechowego, sercowo-naczyniowego, niepełnosprawne, a także wykluczone społecznie.

Organizatorzy |

Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych
ul. Kossutha 6, 40-844 Katowice
tel.: 32 254 60 31
e-mail: ietu@ietu.pl, www.ietu.pl

Arcadis sp. z o.o.
Aleje Jerozolimskie 142B, 02-305 Warszawa
tel.: 22 203 20 00
e-mail: info-pl@arcadis.com, www.arcadis.com